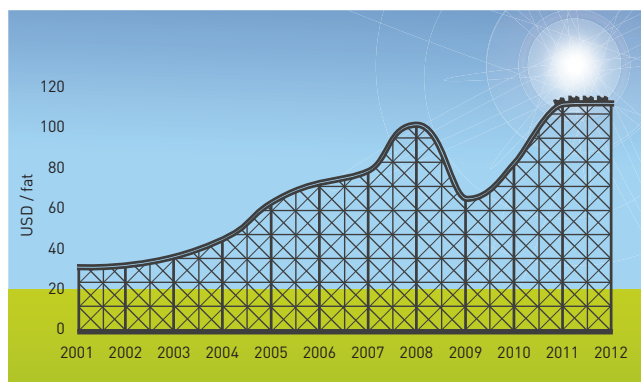

UTSYN FRA TOPPEN AV BERG-OG- DAL-BANEN

Oljeprisutviklingen 2001 - 2012

Petoros fødselsår, 2001, var på flere måter et merkeår for norsk olje- og gassvirksomhet. Statoil ble privatisert og måtte overlate SDØE-porteføljen til Petoro. Oljeproduksjonen nådde sitt toppunkt på 3,1 millioner fat per dag.

Norsk sokkel har gått gjennom en ekstrem forvandling i årene etter. Oljeproduksjonen er halvert, gassproduksjonen fordoblet. Oljeprisen er tredoblet. Antall oljeselskaper har gått opp fra 14 til 54. Statoil og Hydro er blitt til ett dominerende operatørselskap. Petoro forvaltet eierandeler i 80 lisenser – nå er det 158 lisenser. Kontantstrømmen fra vår virksomhet har økt fra 94,5 mrd til 147 mrd i 2012, og vi produserer fremdeles

1,13 millioner fat o.e. per dag.

Samtidig har verdensmarkedet for olje og gass også gjennomgått store endringer. USA er på vei fra sterk avhengighet av oljeimport fra Midtøsten til energiuavhengighet. Vi trodde Europa ville omfavne gass som energikilde, men i dag er kull igjen større enn gass i britisk kraftproduksjon. Gassmarkedet er blitt mer usikkert og det kreves større innsats for å forsvare Norges interesser som stor eksportør.

På norsk sokkel har humørsvingningene vært store, blant aktører, myndigheter og folk flest. I løpet av de første årene inn i vårt årtusen dabbet leteaktivitet av i en grad som fikk myndighetene til å etablere rause insentiver for nye aktører. Det hjalp. Men funnene var fortsatt få og små. Barentshavet ble nesten som en fjern drøm. Men stigende oljepris lettet på humøret – helt til vi før finanskrisen i 2008 begynte å bekymre oss over press i

økonomi og arbeidsmarked. Så dro råttne huslån i USA oss ned igjen, til usikkerhet og frykt for at oljeselskaper ville holde igjen på investeringsmidler.

Men igjen snudde stemningen og har siden gått helt i taket over høy oljepris, et Johan Sverdrup-funn i verdensklasse og et Skrugard-funn som har ført til helt ny interesse for Barentshavet. Igjen ble det for mye av det gode for dem som liker å surfe foran stemningsbølgen. De er bekymret for press i økonomien og kontrakter som går ut av landet.

Er vi øverst på berg-og-dal-banen? På vei ned i magasuget?

Det får vi antagelig ikke svar på før det er for sent å snu. Dynamikk har preget petroleumsbransjen helt siden den såkalte oberst Drake boret den første moderne oljebrønnen i 1859. Hydrokarboner er verdens største kilde til energi – og dermed til vekst og velstand for

milliarder. Større endringer i tilbud eller etterspørsel etter en slik vare kan i seg selv føre til store prisvariasjoner. Og frykt for enda større prisvariasjoner - kan føre til nettopp dét. Likeens påvirkes balansen av store teknologiske gjennombrudd, eller store geopolitiske endringer.

I den velstående Vesten er vi tilsynelatende stadig mer opptatt av trygghet og fravær av fare. Da blir det ugreit å leve med stor dynamikk. Norge er en liten økonomi i forhold til den energieksperten vi står for. Relativt små variasjoner i aktivitetsnivå, kan gjøre store utslag. Det tok oss da heller ikke mange månedene å bevege oss fra frykt for nedgangstider i 2008-2009, til stigende bekymring for oppgangstider.

Noen er raske til å be om sterkere statlig styring. Men det er vanskelig gjennom myndighetsreguleringer å finjustere nivået på en så stor virksomhet som norsk olje- og gassproduksjon for å tilpasse aktiviteten til nasjonaløkonomien, eller til verftenes ordrebøker. Slik regulering er heller ikke populært hos dem som har satset mye kapital og kompetanse på utviklingen av norsk sokkel.

Jeg har sett noen peke på Petoro som virkemiddel til å justere aktivitet. Jeg vil minne om at selskapet og porteføljen av olje- og gasseiendeler primært er et forretningsmessig virkemiddel for å sikre staten og samfunnet en meget høy andel av verdiskapingen. Men gjennom rollen som rettighetshaver i lisensene, er Petoro samtidig et virkemiddel for langsiktig og helhetlig utvikling av norsk sokkel.

På et forretningsmessig grunnlag viste vi dette ved å presse på andre selskaper da finanskrise og kapitaldisiplin truet med å ramme lønnsomme investeringsprosjekter på norsk sokkel. Og i den nåværende situasjonen hvor mange andre selskaper har mest oppmerksomhet rettet mot nye utbygginger og leting etter mer olje, har Petoro en viktig forretningsmessig oppgave i det å sikre tidskritiske

investeringer for å maksimere verdien av de store modne feltene. Vi vil også bidra til å opprettholde vår posisjon som stor eksportør til Europa. Det kan vi blant annet gjøre ved å lete etter mer gass, i en tid da oppmerksomheten går mest mot olje.

Endringene jeg beskrev innledningsvis, har på en grunnleggende måte endret forutsetningene for at Petoro skal kunne leve opp til sin rolle. Før kunne Petoro mobilisere stor kapasitet og kompetanse ved å lene seg til Hydro i de lisensene der Statoil var operatører – og omvendt. Etter fusjonen må Petoro gjøre mer av det avansert tekniske og økonomiske arbeidet selv, en jobb vi med glede har tatt på oss, for å ha reell innflytelse på de valg som gjøres i lisensene. Det skjer samtidig som antall eierandeler har fordoblet seg, og aktørene vi må forholde oss til er mangedoblet.

På fallrepet som administrerende direktør i Petoro er jeg godt fornøyd med den posisjon selskapet har fått som en forretningsmessig aktør i norsk oljevirksomhet. Men jeg er overbevist om at selskapet og dets meget kompetente medarbeidere har mer å tilføre sin eier og industrien, både i form av verdier og gjennom det å være en aktiv aktør i selve virksomheten. Det krever imidlertid høy kompetanse, større kapasitet enn i dag og større forretningsmessig fleksibilitet.

Samtidig ser jeg at det aldri har vært en bredere forståelse i det politiske miljøet for nødvendigheten av en reell styrking av Petoro. Særlig viktig er opposisjonens erkjennelse av betydningen av en mer fleksibel og forretningsmessig finansiering av selskapet. Nettopp i en næring og en verden preget av så store endringer som jeg har beskrevet over, er det kritisk for et selskap å kunne møte de mulighetene og utfordringer som slike endringer representerer, på en forretningsmessig og fleksibel måte.

Derfor er det så viktig at utgiftene for driften av Petoro blir en fleksibel post under SDØE-budsjettet, i stedet for å være en rigid post på det årlige statsbudsjettet – der utgifter som øker statens langsiktige inntekter står i konkurranse med utgifter til dekning av det mange opplever som mer presserende behov innen skole, helse og samferdsel.

Med en slik endring og styrking, tror jeg Petoro vil få kraft til å spille en enda viktigere rolle i de neste 12 årene.

Det vil AS Norge være tjent med.

KJELL PEDERSEN

Administrerende direktør, Petoro AS